

PERSBERICHT

29 oktober 2015

Verslag aan het Vlaams Parlement

Rekeningenboek over 2014

Het Rekenhof heeft op 28 oktober 2015 zijn rekeningenboek over 2014 aan het Vlaams Parlement voorgelegd. Dat boek overziet de rekeningaflegging en de uitvoering van de begroting 2014 door de verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid, ministeries én verzelfstandigde agentschappen. Tegelijk legt het Rekenhof met dit boek aan het parlement ook de resultaten over van een reeks diepteonderzoeken die plaatsvonden naar aanleiding van de rekeningencontrole. Het wil daarmee de Vlaamse volksvertegenwoordigers de nodige informatie geven om de resultaten van het financieel beleid en beheer van de Vlaamse Regering te beoordelen.

Boek anno 2015

In zijn rekeningenboek presenteert het Rekenhof in de loop van de maand oktober aan het Vlaams Parlement de bevindingen uit zijn controle op de rekeningen van de Vlaamse ministeries, diensten met afzonderlijk beheer en rechtspersonen. De rekeningen 2014 zijn de eerste rekeningen waarin de Vlaamse overheid het nieuwe Europese rekeningensysteem ESR2010 moest toepassen. Deze toepassing loopt dan ook als een rode draad door het rekeningenboek.

Geconsolideerd beeld van de begrotingsuitvoering

In een eerste hoofdstuk geeft het Rekenhof een vooral cijfermatig, Vlaamsbreed beeld van de begrotingsuitvoering in 2014. Het toont daarin ook de overgang van de totale begrotingsontvangsten en -uitgaven naar de ESR-geconsolideerde ontvangsten en uitgaven en analyseert de samenstelling ervan. Het Rekenhof komt voor 2014 uit op een gecorrigeerd Vlaams vorderingensaldo, dat is het verschil tussen de geconsolideerde ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid, van min 664,9 miljoen euro. De geconsolideerde brutoschuld van de Vlaamse overheid liep eind 2014 op tot 18.763,1 miljoen euro.

Begrotingsuitvoering per beleidsdomeinen

Het tweede boekhoofdstuk overziet de begrotingsuitvoering 2014 door de beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. Die sloot voor de belangrijkste entiteiten nauw aan bij de raming. In een aantal kaderstukjes vestigt het Rekenhof voor de meeste beleidsdomeinen de aandacht op specifieke controleresultaten. Zo spoorde het Financiën en Begroting nogmaals aan tot een meer tijdige betaling van facturen. Het wees er dit departement ook op dat de projectfinanciering voor een VMM-bouwproject niet strookte met de beleidsintenties en dat het te financieren bedrag werd verhoogd door de keuze van vastgoedcertificaten, met een hogere rente dan bij een klassieke financiering.

In het beleidsdomein Economie Wetenschap en Innovatie wees het Rekenhof onder meer op de aanslepende renovatie van de geregionaliseerde plantentuin in Meise. Voor het beleidsdomein Welzijn Volksgezondheid en Gezin onderzocht het Rekenhof andermaal de wijze waarop het Vlaams Zorgfonds belegt. Het stelde vast dat de Vlaamse Regering sinds vorig jaar een meer risicovolle portefeuillesamenstelling heeft toegestaan. Voor Cultuur Jeugd Sport en Media was de fusie tussen de opera en het ballet van Vlaanderen in 2014

bijzonder. Het Rekenhof merkte daarbij op dat de verschillen in het personeelsstatuut de werkbaarheid op de werkvloer bemoeilijken.

Ondanks inspanningen van het ministerie blijft Mobiliteit en Openbare Werken aanzienlijke verwijlintresten genereren door laattijdige betalingen. Bovendien blijft het totaal van de openstaande vorderingen bij het Vlaams Infrastructuurfonds nog verder aangroeien door de moeizame afwerking van schadedossiers en discussies met de federale belastingadministratie. Ten slotte wijst het Rekenhof er het beleidsdomein Ruimte Wonen en Onroerend Erfgoed nogmaals op dat de vastleggingskredieten voor restauratiepremies ruim ontoereikend zijn om aan de huidige verbintenissen te kunnen voldoen en dat de alsmaar groeiende openstaande verbintenissen de reële beleidsruimte in het beleidsveld Onroerend Erfgoed ernstig in het gedrang brengen.

Naar aanleiding van de rekeningencontrole heeft het Rekenhof ook een aantal diepteonderzoeken uitgevoerd bij een selectie van overheidsentiteiten.

Toepassing ESR₂₀₁₀ door de Vlaamse overheid

Zo onderzocht het Rekenhof de toepassing door de Vlaamse overheid van ESR₂₀₁₀, dat sinds september 2014 ESR₉₅ vervangt als centraal referentiekader voor de sociale en economische statistieken van de Europese Unie. Het stelde vast dat de Vlaamse overheid zich onvoldoende intern heeft georganiseerd om conform ESR₂₀₁₀ te rapporteren aan Europa. Ze hanteert bovendien haar eigen consolidatiekring en neemt niet alle instellingen tijdig in de ESR-consolidatie op. In de ESR-geconsolideerde rapportering aan het Vlaams Parlement ontbreken tal van correcties en toelichtingen, zodat het parlement geen zicht heeft op de gegevens die Europa over de Vlaamse overheid ontvangt.

Kas- en schuldbeheer van de Vlaamse overheid

Het kas- en schuldbeheer van de Vlaamse overheid heeft een degelijke decretale basis, die echter nog niet volledig is uitgewerkt. Zo heeft de Vlaamse overheid de agentschappen nog niet verplicht tot een centraal schuldenbeheer. Andere knelpunten zijn de operationalisering van het kas- en schuldbeheer, die, onder meer, nog een duidelijke sturing en een normenkader mist, en de rapportering. Het ministerieel rapport aan het Vlaams Parlement bevat bijvoorbeeld onvoldoende geconsolideerde informatie of informatie over pps-investeringen. Het Rekenhof is van oordeel dat een eventuele verdere centralisering van het liquiditeitenbeheer van de instellingen per instelling moet worden onderzocht.

Budgettaire impact van alternatieve financieringsprojecten

De lopende alternatieve financieringsprojecten verhoogden de Vlaamse schuld eind 2014 met 2.984,1 miljoen euro. De verdere afwerking van de lopende programma's voor scholen en weginfrastructuur zal de schuld nog doen aangroeien. De Vlaamse overheid heeft de investeringskosten en schulden nog niet conform de Europese richtlijnen in haar boekhouding en jaarrekeningen verwerkt. Rekening houdend met de al gesloten projecten, evolueert de financiële impact van de periodiek te betalen vergoedingen voor de Vlaamse overheid van 2.310,3 miljoen euro per legislatuur tot ruim 4.181 miljoen euro per legislatuur. De beoogde budgettaire spreiding zal de meerjarenbegrotingen nog tientallen jaren feitelijk belasten.

Beheer van huuruitgaven door het AFB

Het Agentschap Facilitair Bedrijf (AFB) kan terugvallen op duidelijke beleidsdoelstellingen voor de facilitaire dienstverlening en compact en concreet omschreven processen voor het vastgoedbeheer in het bijzonder. Een steekproef van het Rekenhof wees echter uit dat het beheer van huuruitgavendossiers in de praktijk te wensen overlaat. Daarbij doen zich drie

structurele problemen voor: onvolledige dossiers, onvoldoende kennis van de huurcontracten en onvoldoende standaardisatie ervan.

Vorderingensaldo van de Vlaamse lokale overheden

Hoewel Vlaanderen er zich toe verbonden heeft de Vlaamse lokale besturen de begrotingsdoelstellingen te doen naleven, heeft het daartoe geen specifieke maatregelen genomen. Bovendien ontsnappen een aantal entiteiten die volgens ESR tot de overheid behoren, aan zijn toezicht. Vlaanderen geeft geen prioriteit aan een ESR-matige opvolging van het resultaat van zijn lokale besturen. De verbetering van de kwaliteit en de tijdigheid van de rekeningen van de lokale overheden moet – in het bijzonder met het oog op de rapporteringsverplichtingen van het INR aan Europa – een aandachtspunt blijven.

Verwerking en transparantie van de stromen binnen Vlabel

De uniforme verwerking van alle belastingen en heffingen in het Vlaams Fiscaal Platform (VFP) komt de efficiëntie, effectiviteit en klantgerichtheid ten goede. Het Rekenhof vond dan ook geen significante tekortkomingen in de verwerking of rapportering erover door de Vlaamse Belastingdienst (Vlabel). Wel stroomt nog onvoldoende gedetailleerde informatie door van het VFP naar Orafin, waardoor de rapportering uit dat systeem niet altijd transparant is. Een ander knelpunt is de overdracht van de registratie- en erfbelasting naar de Vlaamse overheid. Die heeft geleid tot vertragingen in de incohiering en inning. Er worden evenwel acties ondernomen om de achterstand weg te werken.

Transparantie en financiële impact van de activiteiten van PMV

Ondanks een gedeeltelijke clustering van haar uitgebreide diensten en activiteiten, kent PMV een complexe structuur van dochtervennootschappen en interne business units, en zijn haar eigenlijke investeringsactiviteiten versnipperd. Tot op heden kon PMV nog maar een beperkt aantal meerwaarden op investeringen realiseren. Bij gebrek aan een geconsolideerde jaarrekening van de PMV-groep en een transparant jaarverslag ontvangt het Vlaams Parlement geen systematische gestructureerde verantwoording over de diverse activiteiten van de PMV-groep, noch over de financiële resultaten of de maatschappelijke meerwaarde ervan.

Studentenvoorzieningen bij de hogescholen

De hogescholen verschillen onderling sterk wat bestuur, beheer, werking en rapportering van en over de sociale voorzieningen betreft, alsook in de toekenning van sociale toelagen aan de studenten. Dat is vooral een gevolg van hun autonomie. Echter, ook binnen eenzelfde hogeschool is een gelijkwaardige behandeling niet altijd gegarandeerd door een gebrek aan objectieve procedures en instructies.

Uitvoering van de armoede- en schuldbemiddelingsdecreten

De Vlaamse Regering heeft in de periode 2009-2014 de budgettaire middelen voor armoedebestrijding en schuldbemiddeling verviervoudigd. De jaarlijkse begrotings-toelichtingen geven echter nauwelijks cijfermatige duiding over de aanwending ervan. De acties in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019 zijn onvoldoende meetbaar geformuleerd en budgetramingen ontbreken vaak. De uitvoering van het armoededecreet vertoont een aantal duidelijke pijnpunten. Zo worden de middelen voor vormings- en begeleidingsinitiatieven onvoldoende efficiënt ingezet. Daarenboven is er een groot risico dat de lokale besturen de middelen voor lokale kinderarmoedebestrijding vanaf 2016 daarvoor niet meer gebruiken wegens hun financiële problemen. Ook zijn niet alle OCMW's bereid actief te participeren aan de samenwerkingsverbanden voor schuldbemiddeling.

Projectsubsidies bij agentschappen in het beleidsdomein WVG

De toekenning van projectsubsidies door de agentschappen met rechtspersoonlijkheid in het beleidsdomein Welzijn Volksgezondheid en Gezin biedt vooralsnog weinig garanties op een gelijke behandeling van alle aanvragers. Daarbuiten zijn ook de interne controle op de subsidieaanwending en -afrekening, de boekhoudkundige aanrekening van de subsidies en de rapportering over de projectevaluaties pijnpunten.

ILVO: wisselwerking met Eigen Vermogen

De keuze van de Vlaamse Regering het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) op te splitsen in een intern verzelfstandigd agentschap zonder en een eigen vermogen mét rechtspersoonlijkheid, met gelijklopende takenpakketten en een onduidelijke bevoegdheidsverdeling, creëert onduidelijkheid en inefficiënties op diverse vlakken. Zo is het vaak onduidelijk op de begroting van welke subentiteit investeringen en werkingsuitgaven moeten worden aangerekend. Bovendien belemmert de tweeledige structuur een duidelijke en consistente rapportering over de kostprijs en samenhang van de activiteiten en onderzoeksprojecten.

Renovatie-, verbeterings- en aanpassingspremies in Vlaanderen

Wonen-Vlaanderen slaagde erin het succes van de renovatiepremie en de verbeterings- en aanpassingspremie in Vlaanderen administratief op te vangen, op een aantal piekmomenten na ingevolge aanzuigeeffecten die de wijzigende regelgeving creëerde. De regelgeving zelf vertoont wel enkele zwaktes. Zij hanteert bijvoorbeeld een vrij ruime doelgroepbepaling. Meer problemen veroorzaken de procesbeheersing, die zich beperkt tot kwantitatieve indicatoren, en het gebrek aan handhavingscontroles. Wonen-Vlaanderen meet vooralsnog ook te weinig het doelbereik of de efficiëntie van de subsidiëring. De stopzetting van de fiscalisering van de renovatiepremie in september 2014 en het getalm met de introductie van een nieuwe regeling, creëerden tijdelijk een rechtvacuüm.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het *rekeningenboek over 2014* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).